

Generalforsamling.

„Foreningen for Kirkegaardskultur“ afholder sin 13. ordinære Generalforsamling Torsdag den 27. August Kl. 10^{1/2} i „Klubben“s Hotel i Ribe.

DAGSORDEN:

1. Valg af Dirigent.
2. Formanden, Hr. Pastor Bartholdy Møller, aflægger Aarsberetninger.
3. Kassereren, Hr. Kirkegaardsgartner I. Blomberg, aflægger de reviderede Regnskaber.
4. Formanden fremsætter Virksomhedsplan for 1936/38.
5. Kassereren fremsætter Budget for Aaret 1936/37 og 1937/38.
6. Redaktøren, Hr. Johannes Tholle, redegør for „Vore Kirkegaard“.
7. Valg af et Medlem til Redaktionsudvalget (fratrædende er Hr. Arkitekt C. E. Bauditz).
8. Valg af et Medlem til „Udvalg for Skønssager“ (fratrædende Hr. Kirkegaard-inspektør H. Pedersen).
9. Forslag fra Forretningsudvalget om Ændring af § 8, saa der staar: *i Sommer-tiden i Stedet for i Juni Maaned.*
10. Valg af Bestyrelsesmedlemmer (fratrædende er D'Hrr. Kirkegaardsgartner I. Blomberg, Kirkegaardsgartner J. Gravesen og Inspektør Rud. Rasmussen) og 1 Suppleant (Havearkitekt B. Errboe).
11. Valg af 2 Revisorer (fratrædende: D'Hrr. Arkitekt Bauditz og Havearkitekt B. Errboe, som ikke ønsker Genvalg) samt 1 Revisor-Suppleant (vacant).
12. Fastsættelse af Stedet for næste Aars Generalforsamling.
13. Eventuelt.

P. F. V.

A. J. Bartholdy Møller,
Formand.

NB. Der kan kun foretages Afstemning om de paa Dagsordenen opførte Punkter. Angaaende Stemmeret, se Lovenes § 8. Eksemplarer af Lovene fremsendes paa Forlangende gratis og portofrit.

I Tilslutning til Generalforsamlingen indbyder de stedlige Menighedsraad Deltagerne til en Udflugt til Kirkegaardene og Omegnen, ligesom der trakteres med Kaffe. Nærmere Meddelelse vil blive givet ved Generalforsamlingen.

Kl. 7,30 (10,30) afholdes offentligt Møde i „Klubben“s Hotel, hvor Havearkitekt Johannes Tholle vil tale om Kirkegaardenes Beplantning og Regulering, ligesom Stiftsprovst, Dr. Scharling vil tale om Begravelsesforhold i ældre og nyere Tid.

Begge Foredragene ledsages af mange Lysbilleder.

FORENINGEN FOR KIRKEGAARDSKULTUR.

Tilføjelse til Medlemslisten.

Afdeling A.

143. Vinderød Kirkegaardsbestyrelse.

Afdeling C.

577. Stenhuggerm. Axel Frederiksen, Præstøvej 1, Næstved.
 578. Stenhuggermester Em. Madsen, Fælledvej, Odense.
 579. Kommune- og Kirkegaardsgartner Asmus Kristensen, Strandby Kirkevej 8, Esbjerg.
 580. Graver Jens Andersen, Reerslev pr. Ruds Vedby.
 581. Stenhuggermester P. H. Moler, Sdr. Boulevard 53, Kbh. V.
 582. Stenhuggermester W. Sanderhoff Jensen, Thisted.
 583. Stenhuggermester Rasmussens Enke & Søn, Nykøbing J.
 584. Stenhuggermester Dines Rasmussen, Silkeborg.
 585. Stenhuggermester Jørgensen & Søn, Silkeborg.
 586. Stenhuggermester Olaf Gudnasson, Give.
 587. Stenhuggermester A. Lindahl, Hadsten.
 588. Stenhuggermester H. V. Strandholt, Nr. Fasanvej 155, Kbh. F.
 589. Stenhuggermester Axel Petersen, Nr. Fasanvej 778, Kbh. N.
 590. Stenhuggermester Johs. Nielsen, Randers.
 591. Stenhuggermester N. P. Christiansen, Silkeborg.
 593. Stenhuggermester O. Torsberg, Ribe.
 594. Stenhuggermester Andersen Sunds Enke, Dronninglund.
 595. Stenhuggermester Ottilly Rasmussen, Fredericia.
 596. Stenhuggermester Østergaard & Søn, Frederikshavn.
 597. Stenhuggermester Chr. F. Pedersen, Hobro.
 598. Stenhuggermester N. Jensen, Kolding.
 599. Stenhuggermester Erik Lund, Vejle.

FRA DANSKE KIRKEGAARDE

- 10/5 (Dag. Nyh.): Moderne Gravsteder.
 10/5 (Aalborg Stiftstid.): Fjerritslev Kgd. er under Udvidelse.
 11/5 (Aalborg Amtstid.): Kgd. i Sønderup staar foran Udvidelse.
 11/5 (Vendsyss. Tid.): Mosbjerg Kgd. er udvidet og blev forleden indviet.
 12/5 (Jydske Tid.): Damager Kgd. indviedes 11/5.
 12/5 (Svendborg Avis): Udvidelsen af Kirkeby Kgd. er ved at være færdig.
 12/5 (Jydske Tidende): Rinkenæs nye Kgd. indvies Kristi Himmelfartsdag.
 14/5 (Svendborg Avis): Gudbjerg Kgd. er udvidet. Hegn opsættes nu.
 14/5 (Thisted Amts Tid.): Hørdum Kgd. udvides (af Viggo Pedersen); Kirkeministeriet har modsat sig, at et Stengærde opsættes af klø-

vede Sten; det skal ligesom det eksisterende Gærde opføres af hele Kampesten. Arkitekt Foged udarbejder Tegninger til Ligkapel m. m.
 14/5 (Ærø Avis): Marstal Kgd. er under Udvidelse (ved Gartner Jensen).

15/5 (Aars Avis): Sønderup Kgd. skal udvides.

17/5 (Frederiksborg Amts Avis): Hørsholm Kgd. udvides med ca. $\frac{3}{4}$ ha.

17/5 (Frøborg Amtstid.): Asminderød Kgd. skal udvides med ca. $\frac{1}{4}$ ha.

18/5 (Holbæk Amts Venstrebl.): Højby Kgd. indviedes 17/5 af Biskop Rosendal.

20/5 (Kolding Soc. & Dem.): Arbejdet med Udvidelse af Kolding Kgd. er snart færdigt.

27/5 (Jyllandsposten): Kirkegaardsinspektør L. V. Andersen fratraadte pr. 1/6 Stillingen, og Kontorchef v. Sprechelsen overtager derefter Administrationen af Randers Kgd.

27/5 (Folkebl. for Vejen): Læborg Kgd. udvidelse indviedes 26/5.

30/5 (Vestkysten): Guldager Kgd. er udvidet.

9/6 (Svendborg Avis): Gudbjerg Kgd.s udvidelse indviedes 7/6. Arbejdet er udført af Gartnerne Gram i Svendborg og Rasmussen i Gudbjerg.

10/6 (Herning Folkebl.): Ejstrupholm Kgd. indviedes 9/6.

13/6 (Holbæk Amtstid.): Ved Licitationen over Hegn m. m. i Nykøbing S. afgaves følgende Tilbud:

Muren ud mod Vejen: Murermester Svendsen, 1179 Kr.

Hegnet: Smedemester Clausen, 2145,81 Kr.

Støbejernsporten: Smedemester Petersen, 295 Kr.

16/6 (Fyns Venstrebl.): Odense Kgd. udvides.

17/6 (Roskilde Tid.): Kirkegaardskontoret i Roskilde forberedes flyttet.

24/6 (Frøborg Amts Avis): Skovkgd. i Høsterkøb.

27/6 (Fyns Stiftstid.): Ringe Sogneraad vil ikke deltage i Udgifterne ved Kgd.s udvidelsen, naar Ikke-Medlemmer af Folkekirken skal betale dobbelt Takst ved Begravelser.

1/7 (Thisted Amts Avis): Odby Kgd. udvides imod Vest, og der bygges Ligkapel.

13/7 (Holbæk Amts Soc. & Dem.): Ved den afholdte Licitation over Indlægning af Vand paa den nye Del af Kirkegaarden i Nykøbing var der indkommet 4 Tilbud paa Vandledningsarbejdet og tre paa Opstillingen af Kummer.

Arbejdet blev overdraget de lavestbydende. Blikkenslager J. Hansen fik Vandledningsarbejdet for 625 Kr. og Entreprenør Jens Nielsen Arbejdet med Opstillingen af Kummerne for 942 Kr.

13/7 (Holstebro Dagbl.): Der stjæles paa Kgd.

15/7 (Holstebro Soc. & Dem.): Holstebro Kgd. skal udvides.

16/7 (Social & Dem.): Bilkørsel paa Kgd.

16/7 (Venstres Folkebl.): Gørlev Kgd. udvides med $\frac{1}{4}$ ha mod Vest.

16/7 (Holstebro Avis): Der lægges ca. 8000 Kvadratalen til Holstebro Kgd.

16/7 (Aarhus Amtstid.): Aarhus Kgd. faar ikke Raaderet over Hasle Prg.s-jord, men for-

beholder sig at faa Indseende med Bebyggelsen nær Kgd.

17/7 (Kolding Avis): Nørre Bjært Kgd. er udvidet og Udvidelsen tilplantet.

18/7 (Thisted Amts Avis): Licitation over Kgd.s-udvidelsen i Hørdum afholdes 20/7.

22/7 (Thisted Soc. Dem.): Ved Licitationen over Arbejdet ved Udvidelsen af Hørdum Kirkegaard, fik M. Hyldahl m. fl. Digearbejdet, Vejarbejde med Tillæg af Materialer samt Bygning af Portpiller med Tillæg af en Jernport samt Bygning af to Affaldskummer med Tillæg af Cement, Sand og Havgrus for tilsammen 2764 Kr.

Reguleringsarbejdet Vest for det gamle Dige fik P. C. Olesen m. fl. for 450 Kr.

Drænarbejdet, 234 løbende Meter med Tillæg af Rør fik J. Nielsen, Hørdum, for ialt 525 Kr.

De forskellige Tilbud, som indkom, ønskede Menighedsraadet ikke offentliggjort.

FRA NORSKE KIRKEGAARDE

5/5 (Aftenposten): Gravtstyr og stenindustri (Oslo).

28/5 (Ringerikes Blad): Lunder kgd. utvides mot syd, og kapellet opføres på dette stykke.

29/5 (Vort Vel): 15,000 Kr. til nye gravfelter på Grefsem gravlund.

4/6 (Nationen): Vis større kultur på kyrkegården!

13/6 (Aftenposten): Urnelunden (i Oslo).

17/6 (Haugesunds Dagbl.): Bjoa kgd. skal utvides (1 Maal).

19/6 (Aftenposten): Urnelunde på Nordre og Østre Gravlund. Kirkevergens planer enstemmig vedtatt på møte igårattes (Oslo).

22/6 (Adresseavisen): Domkirkegården omgjøres til urnelund. (Trondheim).

30/6 (Dagningen): Kgd.s-spørgsmålet for Mesna Sogn. Tilbud fra Lillehammer for Samarbejdet.

2/7 (Nord. Trøndelag): Nytt gravkapell på Steinkjer kgd.

10/7 (Tidens Tegn): Urnelund for Oslo og Aker ved Blindern.

FRA SVENSKA KIRKEGAARDE

7/5 (Nya dagligt allehanda): Nya krematoriet på Skogskyrkogården anpassas efter tidens och framtidens krav.

24/5 (Nya dagligt allehanda): Klara kyrkogårds gamla vårdar vittra söndar.

28/5 (Göteborgs Handelstidning): Dyrbar kyrkogårdsutvidning i Trollhättan.

28/5 (Dagens Nyheter): Krematoriebygning planeras i Nacka.

2/6 (Morgontidning): Urnlund i Ängelholm (ved länsarch. Blank og kyrkogårdsarch. Wahlberg).

21/4 (Dala Demokr.): 12,000 Kr. til Kgd. i Långshyttan.

1/5 (Kuriren): Begravningsplatsen (i Udevalsa) iordningställes.

BOGANMELDELSER

Böttner: Gartentaschenbuch. Arbeitskalender für jeder Monat. Nachschlagenbuch

und Tabellen. Frankfurt O., 172 Sider, 67 Billeder.

I et Oplag paa 55,000 og i et Antal af 215,000 er denne lille, nyttige og handlige «Taschenbuch» nu udsendt fra det tyske Forlag Trowitzsch und Sohn. Det er paa en Gang en Maanedskalender for Havearbejdet og et Lommeleksikon med begges Fordele og Mangler. Intet kan jo behandles udtømmende i en saadan Lommebog; men meget nyttigt formaar den at yde.

Lustgården, Aarsskrift 1935, 8°, 306 Sider, ill., Stockholm 1936. Atter faar vi et smukt Aarsskrift ihænde. Denne Gang navnlig præget af den svenske Dendrologforenings »Udfærd« til England i 1935, men ogsaa indeholdende gode Billeder af Plantninger, enkelte Træer m. m., samt forholdsvis fuldstændige Litteraturfortegnelser.

Ærø i Tekst og Toner. Musik af Siegfried Møller, Tekst af Johannes Tholle. Teksthefte: C. Th. Creutz' Forlag, Årskøbing 1936, 2. Oplag.

Havearkitekt Tholle er Københavner med Liv, men Ærøbo med Sjæl. Denne ikke helt lille Digtning, der er tænkt som en Hyldest til Hjemøen fra emigrerede Ærøboere, og som gentagne Gange er fremført som Korværk under stor Begejstring i Ærøforeningen, samt paa Hjemøen Ærø, fortæller os det. I Digtene følge vi Ærø, fra den dukkede op af Havet og op gennem Historien til Nutiden, hvor vi med Forfatteren gennemvandrers hans smukke Ø paa Kryds og Tværs og glæder os over den sobre og usentimentale Maade, hvorpaa han kan levendegøre og Æros Dejlighed. I Digtet »Paa Rise Kirkegaard« faar vi Kirkegaardsbilledet gengivet paa en anden Maade end ellers fra Th.s Haand. H. R.

Hvorledes man anlægger sin Have. Praktiske Anvisninger for nuværende og fremtidige Haveejere. Af Havearkitekt Johannes Tholle. I. Fr. Clausens Forlag, København 1936.

Som Afløser af Forfatterens Bog fra 1930: »Hvorledes skal jeg anlægge min Have«, der forlængst er udsolgt, er denne nye Bog: »Hvorledes man anlægger sin Have« tænkt, og det skal straks siges, at det er en god Afløser. Den forrige Bog var rigt forsynet med Planer, denne til Gengæld med Fotografier, over Hundrede, som Amatøren, til Brug for hvem Bogen i første Linje er bestemt, langt bedre kan benytte som Idékilde end Planer, som den uovede for det første ofte har svært ved at tyde, og som det for det andet ofte er svært at faa til at passe til ens specielle Forhold.

Bogen falder i Hovedafsnittene: Hvorfor anlægger jeg mig en Have? Fordringer til Havearealet, Valg af Motiver for Havens Indretning, Haveplanens Udformning, Havens Detailler og Haveanlæggets Udførelse i Praksis, og Opmærksomheden skal her særlig henledes paa Kapitlet: Havens Detailler, der med Rette optager over Halvdelen af Bogens 144 Sider. Forfatteren gennemgaar her med stor Grundighed alle Havens Bestanddele, saasom Hegn,

Trapper, Terrasser, Pergolaer m. m. og støtter sin Tekst med en Rigdom af helt nye og for Størstedelen fortræffelige Optagelser. Og saa skal Forfatteren have Tak for de mange Tal, d. v. s. Maal, indbyrdes Størrelsesforhold og lign. Alt for ofte er de Havedetailler, man træffer paa, Misfostre, fordi Haveeieren har maattet arbejde paa Slump. Som en klog Lektor i Anlægsgartneri engang sagde: Tal er kedelige at læse, men det er altid Tal, man mangler, naar man staar og skal lave noget.

Et Stikordsregister gør Bogen brugbar som Haandbog, naar man har sat den hen efter at have læst den som Roman, takket være Forfatterens gode Stil og rige Lune.

Forlaget har givet Bogen det smukke Udstyr, den fortjener.
Hans Rønø.

Svenska eldbegängelseföreningens Skriftserie Nr. 1: Eldbegängelsen — Framtidens Begängelseskick. Et oplysende, lille Skrift af den kendte Forkæmper for Ligbrændingssagen i Sverige, Hr. O. Övden.

Årsmeddelanden från Svenska eldbegängelseföreningen m. m. 1936, Nr. 72. Indeholder paa sine 132 Sider den aarlige Beretning for Ligbrændingssagen i Sverige.

Harry Maasz: Grosse Sorgen um grüne Landschaft, 64 S., 8°, herausgeben vom Schleswig-Holsteinischen Landesverein für Heimatschutz in Verbindung mit der N. S. Kulturmeinde, Kiel, Fr. Westphal Verlag, Lübeck, 1936.

Den kendte, tyske Havearkitekt Harry Maasz har her givet en Vejledning til Landskabspleje, og ifølge Udgiiverstedet er der navnlig tænkt paa de tyske Grænseomraader imod Danmark (Slesvig og Holsten). Landskabsplejen er i Tyskland vidt fremme og er nøje forbundet med Hjemstavnsdyrkelsen; herhjemme er Landskabsplejen endnu kun i sin Vorden, og i det til nærværende Skrift svarende danske Skrift, omhandlende »Københavnsegnens grønne Omraader«, skimtes Hjemstavnen næppe for luttet Rekreation og Naturfredning. Nærværende Skrift omhandler praktisk talt alt, hvad der angaar Landskabet og dettes Grænseomraader ved og i Byer — derunder ogsaa et Stykke om Kirkegaardene. — Der er mange Tanker at finde i dette lille Skrift; Tanker, som ogsaa har Grobund hos os. Og der er lange Plantelister, som dog ikke er saa præget af Hjemstavnsfølelsen, som man kunde ønske det. — Desværre er Bogen ikke illustreret.

FRA TIDSSKRIFTERNE

»Den unge Gartner«, Nr. 19: »Vester Kirkegaard«, (den hedder nu »Vestre Kirkegaard«). (Red. Anm.).

»Ignis« Nr. 5: Krematoriebyggnadets ståndpunkt i Sverige Maj 1936; Helsingfors Krematorium, 10 Aar; Kalmar-Krematoriets konstnærlige utsmykning; Första urnlundsläggningen i Bohuslän-Strömstad; Eldbegängelse-

seutställning i Norberg, m. m. — Nr. 6: Eldbegängelsen i Kina. Norrköpings blivande Krematorium; Urnans Gravsättning; Eldbegängelseutställning i Nynäshamn; Hur bäst bevara de Dödas Minne? m. m. — Nr. 7: Eldbegängelsen i Kina; Sveriges landsbygd och Eldbegängelsen; Kolumbariet på Risenberga kyrkogård; Urnlunden i Ängelholm m. m.

»Trädgårdsodlaren« Nr. 3: Tidsenliga begravningsplatser (af Poul Olsson) m. m.

»Die Feuerbestattung«, Nr. 5: Weihe des 115. deutschen Krematoriums zu Düsseldorf m. m. — Nr. 6: Wie ich Anhänger der Feuerbestattung wurde; 25 Jahre Dresdener Krematorium m. m.

»Kriegsgräberfürsorge«, Nr. 5: Skagerak; Aus der Skagerrak-Schlacht; Besuch in der Münchener Werkstätten des Volksbundes m. m. — Nr. 6: Kahle Grabfelder mahnen...; Das Ehrenmal der pommerischen H. J. im Bau m. m. Nr. 7: Weihe des Marinenehrens in Laboe; Somme Schlacht Sommer 1916 m. m.

RESOLUTIONER m. m.

VEDRØRENDE KIRKEGAARDE.

28. Juni 1933. Kirkeministeriets Cirk. (til Biskopperne, Stiftsoverighederne og Overtilsynene for de københavnske Kirker) ang. Udbetaling af overenskomstmæssig Løn m. m. for Arbejder ved Kirker (Kirkegaard), Præstegaarde og Bispegaard).

Fra Statsministeriet er der den 7. d. M. udsaaet saalydende Cirkulære til samtlige Statsmyndigheder og kommunale Myndigheder:

»I Anledning af, at der saavel fra Arbejdsgivere som fra Arbejdere er fremkommet dokumenterede Klager over haard Konkurrence fra Personer, der ikke yder Bidrag til Arbejdsløshedsforsikring eller til nogen Organisation, skal man herved efter derom i Ministermøde truffet Beslutning indtrængende opfordre samtlige Statsmyndigheder og kommunale Myndigheder til i videst muligt Omfang at drage Omsorg for, at der ved alle Arbejder, der udføres her i Landet for Statens eller Kommunernes Regning eller med Tilskud fra Stat eller Kommune, betales den Løn, der i Henhold til gældende Overenskomst mellem Arbejdsgivere og Arbejdere er fastsat for saadanne Arbejder, eller, hvor saadan Overenskomst ikke foreligger, den for tilsvarende Arbejde paa Egnen gældende overenskomstmæssige Løn, samt at den overenskomstmæssige Arbejdstid ikke overskrides. Familieforsørgere og saadanne, som har forsikret sig imod Arbejdsløshed, bør fortrinnsvis komme i Betragtning ved Antagelse af Arbejdere til de omhandlede Arbejder.

I fremtidige Udbydelsesbetingelser og Kontrakter med indenlandske private Virksomheder bør dertil sigtende Bestemmelser derfor optages.

(Fortsættes.)